

1345

IZ LONDONA U FILADELFIJU

PUT MILANA TURKOVIĆA GOD. 1876

IZ LONDONA U FILADELFIJU

LISTOVI SA PUTA
MILANA TURKOVIĆA,
PODUZETOG GODINE 1876

ZAGREB 1930 — PRIV. NAKLADA

TISAK ZAKLADE TISKARE NARODNIH NOVINA

PUT MILANA TURKOVIĆA IZ LONDONA U FILADELFIJU — GODINE 1876

Zanimajući se po nagnuću za ranije prilike u raznim razdobljima naše novije prošlosti, naročito u počecima našeg samostalnijeg nacionalnog života, i opet, kao rođjak, za prošlost i odnose poznate domaće familije Turković, naišao sam u obiteljskom arhivu na pisma i izvješća Milana Turkovića, odnoseća se na njegov put u Ameriku, u godini 1876. On je taj put poduzeo na jedrenjači svoga oca, iz Londona u Filadelfiju i natrag do Dublina.

Interesantni ovaj opis toliko je karakterističan za tadanje naše prilike a i za prilike našeg pomorstva u godini 1876., da bi bilo, držim, šteta, kad ga nebi iznijeo na javnost, ne mjenjajući pravopisa ni stilistike, pošto je baš i to zanimivo, kao ilustracija za ono doba, kada je taj putopis pisan. Onda je Rakovac kraj Karlovca, u vojnoj krajini, imao u normalnim i realnim učionama njemački nastavni jezik, dok je hrvatski predavan kao strani jezik tek nekoliko sati na tjedan. Realka u Rakovcu bila je već i onda na glasu, pa i danas, pretvorena u realnu gimnaziju, spada u red naših najboljih srednjih škola.

Mnogi iz naše starije generacije, ne samo u Karlovcu nego i u ostaloj Hrvatskoj, Dalmaciji i Primorju, još se dobro sjećaju karlovačkog poznatog rodoljuba i veletršca Vjenceslava Turkovića. Prem porijeklom iz Senja, rodio se je u Kraljevici. Već kano djete upoznao je more, a u luci vidio i promet za ono vrijeme važne trgovine. I ako su ga još kano mladića trgovački poslovi i poslovni interesi odalježili od Kraljevice, svojeg rodnog mjesta nije zapuštao. Zauzimao je u trgovini i u poslovnim krugovima vidno mjesto. U sedamdesetim godinama prošlog stoljeća Vjenceslav Turković je, da pomogne narodu u Kraljevici, počeo u tamošnjem škveru graditi brodove jedrenjake za takozvanu dugu plovidbu. Postepeno sagrađio je pet velikih jedrenjača, pa je tim radom dugi niz godina zaposljavao tamošnje pučanstvo. Za posade brodova uzimao je same domaće ljude i omogućio čitavim familijama Kra-